

Kéziratok, a melyek nem adtak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám. Postafakarék száma száma 12980. Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm-ként: szövegkötés és nyilttér 1-50 dinár, rendes 1- Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. február 17.

7. Szám.

M. Sobota, 1929. febr. 15.

Spanyolországból, Kolumbusz hazájából, új forradalmi hír terjedt el, Primo de Rivera diktátorsága ellen. A forradalmat szító tűzérési tisztek ez alkalomkor angazsálták az utolsó parlamentaris rezsim miniszterelnökét Garcia Prieto-t, aki mint a lázadás vezére elérkezettnek vélte az időt, a parlamentarizmus visszaállítására.

Primo de Rivera a forradalmat most is, mint 1926 és 1927-ben könnyűszerrel leverte.

Ezelőtt 5 évvel, a korona megbízásából, Rivera generális a hazug parlamentarizmust megbuktatta, amely az állandó párt-harcok miatt munkaképtelen volt s az országot a tűzérési junkta befolyása révén a tönk szélére juttatta. — A diktátor radikális eszközökhöz nyult, — progresszív munkaprogramot hajtott végre. Mindenekelőtt egy csapásra a káros párt-harcokat megszüntette, véget vetett a marokkói vérengzésnek, rendbehozta az ország pénzügyét, közgazdasági helyzetét, iparát s kereskedelmét, szociális helyzetét s felszabadította az országot a káros junkta befolyásától, a nép helyzetét pedig ily módon a helyes mederbe terelte, útát nyitott a munka és a tudás érvényesülésének.

A marokkói harcok óriási áldozatokba kerültek úgy morális mint anyagi szempontból s a kihasznált nép, aki a harcműz helyett a szántóföldre térhetett, a marokkói és amerikai kényszerkivándorlás helyét pedig a boldog szülői otthon cserélte fel, — hálával és készséggel fizet a diktátornak. A diktatúrát tehát a helyes munka tartja fenn, miért is minden forradalmi kísérlet csődöt mond, mert a most elégedetlen s a volt kizsákmányoló osztály a nép között a talajt elvesztette, előbbi pedig erősen meggyökerezett.

A diktátor új évi beszédében kijelentette, hogy uralma még legalább 5 évig fog tartani, mely idő szükséges az állam ügyeinek végleges rendezésére. Az elvégzett munka alapján a múlt év folyamán parlamentaris kormányt neveztet ki, akinek egyedüli ténykedése a tanácsadásban merül ki, s ily módon útát nyitott a parla-

Adóügyi tudnivalók.

Házaló ipar adója.

Az olyan ipar, mely nem állandó helyiségben, hanem házalással és faluról falura járva bonyolítatik le, mint pl. vásárosok, cirkuszosok, házalók stb. kötelesek az adótörvény 42. §-ának, második csoportjának 3. pontja szerint, kereskedelmi utazók és utazó ügynökök pedig u. a. törvény 42. §., 2. csoport 1. pontja értelmében kereseti adót fizetni és pedig az első évi 60 Din. t mint adókötelesek és minden segéd után évi 30 Din.-t; az utazó ügynökök és keresk. utazók pedig évi 1000 Din.-t ha bel- ha külföldiek. Felhivatnak azért az érdekeltek, hogy a különbeni büntetés elkerülésével, ezen adókötelezettségüknek azonnal eleget tegyenek.

Adófizetési határidők.

Az adótörvény végrehajtási utasítása (§. 148—VI) értelmében a házadó, tőkekamatadó, egyesületi adó, forgalmi adó, mely átlagosan fizetetik és katonai adó évi négy egyenlő részletben — előzetesen fizetve — esedékes, még pedig: jan. 1., apr. 1., júl. 1. és okt. 1.-én. A fenti adók első részlete, mely jan. 1.-én válik esedékessé, legkésőbb 1929. febr. 15.-ig

fizetendő be, miután az új kivetés múlt évi alapra még nem vettették ki. Azon adókötelesek, kik az esedékes adóikat ezen napig be nem fizetik, az erre eső részlet után évi 6%-os (a fizetés napjáig) késedelmi kamatot fizetnek ezen kívül az adót. kés. kamataival együtt, végrehajtás után hajtják be. A földadó 1929. évre két egyenlő részletben, aug. 15. és nov. 1.-én válik esedékesvé.

Adóvallomások kötelezettsége.

1929. febr. 23.-ig az adóvallomást vállalati, ipari és önálló foglalkozás után (vereseti adó) való adó kivételére végett be kell nyújtani vagy a községi bírónál, vagy az illetékes adóügyi hatóságnál, melynek benyújtásáról igazolványt kapnak. Aki ezt a határidőt elmulasztja 3%-os, s ha írásbeli felhívás után 8 nap sem teljesíti, az adóalapnak 10%-át fizeti büntetesként. Az újonnan megkezdett vállalat, illetve ipart, nem különben annak megszüntetését ugyanezen határidők betartásával kell bejelenteni. — Ugyanez a határidő érvényes a forgalmi adó bevallása ügyében.

Politikai szemle.

A politika legutóbbi eseményeinek középpontjában, a franciákkal kötött kereskedelmi szerződés és a parlament likvidálásánál tapasztalt egy millió hiány van. Egyébként a kormány közgazdasági kérdések intézésével és törvénya aslatok előkészítésével, nemkülönben a közigazgatás átszervezésével van erősen elfoglalva. Hogy a szomszéd államokkal való jó viszony meg-
alapozásáért, nem kisebb gondját képezi a kormánynak. Látszik abból is hogy kereskedelmi és hajózási és állati fertőző betegségről szóló konvenció törvénye szentesítést nyert, Bulgáriával szemben a határok szabaddá tették.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a kormány majdnem minden egyes tagja a maga tárcájában szakember, vagy

legalább is már volt tárcájának minisztere, akkor az alkotó munka gyors haladásán csodálkozni nem, de elismerten nyilatkozni lehet. S ha ehhez még hozzáadjuk, hogy minden egyes tervezet meghallgatást az érdekelt szakszervezetek és körök véleményét, a munka annál szakszerűbb és gyorsabb befejezést nyerhet.

Földmives részről csak egyet kellene sajnálattal megjegyezni, (de annak szükségét annál nyomatákosabban hangsúlyozni): a földmives kamarák hiányát. Minden foglalkozásnak megvan a maga védőbástyája, orvosi, gyógyszerész-, kereskedelmi-, ipari-, gyári-, és munkás kamarák törvényesen elismert és védett intézménye alakjában, csak az államnak összlakosságát nyolcvan százalékgig képviselő ős-

termelőnek nincsen, akitől az ország „földmives állam” nevét kapta. Ma, amikor az új helyzet alkotó munkájából annyi új törvény és rendelet kerül ki, elsősorban lenne szükség, egy garincses tagokból álló földmives kamarának, hacsak ad hoc, felállítására és törvénybe iktatására. Mert a földmiveséget egyedül képviselő földm. minisztert a mai sok törvény alkotásánál, a sok mértékadó szakintézmény javaslata és előterjesztése több évre szóló kihatással megtévesztheti, a többséget képező földmivesség rovására.

Téli estén.

Folyó partján északi szél,
Ajakiról bus nótá kél.
S tova száll a sik határon,
Borus téli éjszakában.

Kandallónál melegedve,
Mély gondokba elmerülve.
Barna kislány édes kincsem,
Te vagy az én reménységem.

A lobogó tűz szikrája,
Halvány fényt vet a szobára.
Arra kérlek édes szívem,
Hogy reményed el ne vesszen.

Minden este egy-két percre,
Gondolatid szálljon messze.
Könny peregrin szempilládon,
Én egyetlen szép virágom.

KÖNYE DEZSO.

Politikai hírek.

Ausztriában a kormány az esküdtbírók átformálásáról tanácskozik. Az utóbbi időben történt két gyilkos vádlottnak felmentő ítélete adta meg az okot arra, hogy komolyan tárgyaljanak az esküdtbírók megszüntetéséről.

Oroszország kezdi elismerni a cári adósságokat és feloldja zár alól a lefoglalt idegen vagyont.

Afganisztánban a volt király és az őnelőtti új király csapata közt elszánt küzdelem folyik. Afganisztánban ma, egy testvérháború véres színhelye, mely az angol politika rovására irrandó.

Oroszország, Románia és Lengyelország kiküldöttjei meg-
egyeztek, hogy a keleti garancia szerződés aláírásával várnak, amíg a re-
vali birodalom döntés megérkezik. Szombati nap első perceiben megjött a távirat, hogy azt eszt kormány felhatalmazta moszkvai követét, hogy a

Egységes büntető törvény.

A kormány új és modern egységes büntető törvényt hozott, de majd a velejáró többi törvénnyel együtt lép életbe.

mentarizmus fokozatos visszatérésének. Igen természetes, hogy hatalmát csak akkor fogja átadni, amikor az ország szanálása befejezést nyer s vele egyidejűleg az igazi és alkotó parlamentarizmus ideje megérte. Sz. E.

Sobota V. K.

többi hatalmakkal együtt írja alá Esztország"nevében a Litvinov-paktumot. A lett kormány ugyanígy tett. A moszkvai francia nagykövet rá akarta venni az orosz és román delegátusokat, hogy bírák rá kormányait arra, hogy mielőbb vegyék fel a normális diplomáciai kapcsolatot.

A vatikáni állam. A szerződés, amely a Vatikán és Qirínál között kötöttett hétfőn lesz aláírva. A pápa nevében Gáspárral államtitkár, a király helyett Mussolini írja alá. Az állam területének nagyságáról még biztosat nem tudnak a lapok. Külön pályaudvara lesz, az bizonyos. A tengerhez vezető kijárat követelésével úgy látszik nem lehetett egyezsége jutni; elejtették. Hír szerint a pápa korlátlan jogot kapott az országbeli püspökök kinevezésére. A gyermekek tanításába, nevelésébe az egyház kívánságai teljesülnek fognak. Az egyházi esketés házasságoknál újból kötelezővé válik. Talán az államok is külön követeket fognak küldeni a vatikáni államba.

Oroszország. A szovjet kormány félhivatalos lapja közfigyelmet ébresztett azzal, hogy „az orosz-len-gyel-román garancia szerződés” bevezető részét félreértik, mert Szovjet-oroszországnak a besszarábiai kérdésben elfoglalt elvi álláspontja a szerződés aláírásával semmit sem változott. Vagyis Oroszország elvileg ragaszkodik Besszarábiához.

„Bál a jégen.”

A párisi, londoni, newyorki, pesti, berlini, vagy akár beográdi, zágربی és egyéb fővárosok tehetős hölgyei és urai vigan báloznak a jégen. Kecses korcsolyatáncot járva „piruetteznek” fél és egész köröket nyolcaso-

kat irnak le. Vagy ügyes „cirkuszi” mutatványokat végeznek. Az irigy bámulók — a szegényebb csztályhoz tartozók — pedig, megmaradnak di-dergő, rongyos-irigy bámulóknak.

Bál a jégen . . . Különösen hangzik ez a mondat — és mégis „Bál a jégen” csak annyiban különbözik a „Bál a teremben-től”, hogy ott a rongyos irigy bámulók még nem is bámulhatnak. Mert a terem vakító fénye, az előírt frakk, klakk és lakk beszerzési kadályai visszatartják a rongyosokat attól, hogy odaálljanak irigy bámulóknak.

„Bál a jégen” „Bál a teremben”, tehát egy kutya volna. Nincs is benne semmi különös, hiszen farsang van. Csak álljon a „Bál”. Járjon is oda, akinek telik. De nekem külön véleményem van úgy az egyik, mint a másik fajta bálról. Külön véleményemet íme bejelentem.

Az én szerény külön véleményem pedig abban áll, hogy amíg itt egyeseknek olyan, kutya-kutya farsangoló jókedvük van, hogy „bál” van a jégen, bál van a termekben, sőt hegyen-völgyön lakodalom, addig én fütetlen szobában alszom, (nem passzióból) szellős ruhában járok, (nem hanyagságból), cipőim is régen voltak újak. Ilyen állapotban bálba sem járhatok.

Azt a jégen forduló, korcsolyán csoszgó kipi-kupi kopogóját. Hol van itt az igazság?

A jégre nem mehetek, mert korcsolyám nincs. A fényes báltermekbe nem mehetek, mert:

Se frakkom
Se klakkom
Sem cilinderkalapom
Nincsen nekem.
Mi volna még hátra
Mennék a korcsmába
Szoba cica bála,
(De) nincsen pénzem . . . !

És ezzel megszűnik minden tudomány, tisztesség, becsület. Mert aki-nek pénze nincs, annak semmije sincs. Azt elhagyta az Isten is. De a „Bál a jégen” mégis veszedelmes és kihívó mulatság, mert majd kisüt a nap! El-jön a tavasz! Ha majd enged . . . a jég is beszakadhat.

Nem vagyok kárörvendő, de mégis kérdezem. Hová lesz akkor az elegáns korcsolyázó közönség?

És hova lesz a „Bál a jégen”?
„SAS”

Ez a cica . . .

Ez a cica, jaj de karmos,
Ez a kislány de haragos.
Azt sem tudja, hogy mi baja,
Csakhogy annyi a sóhaja.

Porrosággal veszekedik,
Cseppet sem süt a nap pedig.
Ez a kislány, jaj be kedves,
Azt sem tudja, hogy — szerelmes!

— JUVENTUS. —

HIREK.

HETI NAPTÁR.

FEBRUÁR hó (28 n.)

8. hét.

Hó és hét napjai.	Róm. kath.	Protestáns
17 Vas.	1. Invoc.	1. Donát
18 Hétfő	Simon pk.	Konrád
19 Kedd	Konrád	Zsuzsanna
20 Szerda	Aladár pk. K.	Álmos
21 Csüt.	Eleonora	Eleonora
22 Péntek	Péter székt.	Gerzson
23 Szomb.	Dom. Péter	Alfred

Időjárás:

Herschel szerint: délnyugati szél mellett enyhébb, havazással. Tapasztalatból: 19.-ig helyenként eső, azután szebb idő.

— Elhalálozás. Sokál József-né született Kuszalik Emilia posta és táviró főtiszt özvegye e hó 7.-én reggel 4 órakor 79 éves korában elhunyt. Fogadják gyermekei őszinte részvétünket.

— Tenyészmén vizsgálat. A murszka-szobotai szerezki poglavár úr 202/3 sz. a. arról értesíti a lakosságot, hogy febr. 19.-én d. e. féltizkor a Bács-féle vendéglő előtt a f. évben köztenyésztésre használandó ménnek vizsgálata lesz megtartva. Felhivatnak a járásbeli összes tenyészmén tulajdonosok, hogy a jelzett időben és helyen a ménnel és a ménről szóló összes iratokkal megjelenjenek.

— Szedési hiba. A m. heti számban „Messze idegenben” című vers előtti konferálásban „első” verse helyett tévesen „alsó” szedetett.

— Soha nem volt oly nagy hideg M. Szobotán mint hétfőn 11.-én hajnalban, 33 fokról beszéltek. Érdekes, hogy reggel 8 órakor 19 fokra emelkedett a hőmérő. A sekélyebb kútak vize befagyott, az árnyékszék csövei befagytak, nem tisztíthatók. A nagy hideg még a nem mély pincékben levő savanyú káposztát is jégtömeggé alakította. A házfalak melegsége napról-napra néhány tizedfokkal hűl. A fütetlen szobába már —5 fokos a hő. G. Szlávecson az istállóban egy borju megfagyott. M. Szobotán több helyen a malacok a hidegtől elhullottak.

— Tűz. A dolgovászi hegyen negyediken este féltiz órakor forraltbor készítésből két pince teljesen leégett, hetven akó borral

Szent Sebestyén.

Irta: KOLOSVÁRINÉ.

A király előtt nem maradt soká titok fia szerelme a szép Katica iránt. Végtelen haragra gerjedt. Az ő szép fia, Nagyvendónia örököse egy ilyen parasztlányt vigyen a trónra. Soha! Hivatta a főtanácsosát az öreg Gergelyt. Gergely mint fiatal, világot járt ifju került udvarához, ő volt a királyfi nevelője. Később a király tanácsosa lett és egyben főpapja. Kérdezé Gergelytől a király:

— Van-e tudomása, hol tölti a királyfi el az idejét?

— Uram királyom, vártam már e kérdést. A királyfi szabad idejét a pezsaróci fogadós szép leányával tölti. A lány mesés szép és eszes, a királyfi-nak nem kell szégyenkeznie, ha ilyen asszonyt hoz a trónra.

— Pedig annak nem szabad megtörténnie.

— Félek, hogy nem tudjuk megakadályozni.

— Meg fogjuk házasítani egy rangbeli hercegnővel. Szomszédunkkal a hatalmas Rómával meg kell ujjítni a kereskedelmi egyezséget, fiam és te

Gergely mentek el a követségbe. Ott találtak elég szép fejedelmi nőt, válasszon magának feleséget közülük. Nekem pedig lesz rá gondom, hogy az a vadvirág ne kerüljön többé fiam szeme elé.

Gergely még pár kifogást tett, de a király hajthatlan maradt.

Összeállították tehát a kíséretet és útra keltek.

Szomorú volt a szerelmesek bucsúzkodása, hosszú a bucsúcsók. A királyfi csókja kivirágzott Katicán.

Hosszú volt az út és fáradságos, de minden nap valami új látnivaló tárult fel utasaink előtt. Lát hótakart hegyek, látta a völgyben narancsligetek. Gergely nem győzte a királyfi figyelmétetni a vidék szépségeire. De ez búsan felelte:

— Szebb otthon, amikor kizöldült a bükkös, gyöngyvirág nyílik a bokor alján és csalfa kakukmadár csalogatja a párját.

Majd olajfa ligetek következtek végtelen sorban, a patakok mentén oleánderek nyíltak, bódító illatukkal eltöltve a levegőt. De a királyfi erre is csak azt mondta:

— Szebb otthon, mikor aranykalászt ringat a róna, szól a pitypalaty

és megnémul, ha felzeng az aratók éneke.

Végre előttük terült el a gyönyörű, hatalmas Róma. Mindenütt virág nyílt, amerre jártak; a kertekben karsú oszlopokon nyugvó nyárilakok, a nyesett bokrok közt művész faragta fekete istenszobrok. De mindez hidegen hagyta a királyfiat. Erre is csak azt mondta:

— Szebb otthon, mikor aranygerendezeket érlel a domboldal, zsenge vetésben legel a fogoly és sárgapirosan hull a levél a fákról.

A római udvarnál a királyfiat megfelelő pompával fogadták. A tiszteletére rendezett ünnepélyekén annyi volt a szebbnél szebb fejedelmi nő, hogy a szeme is káprázott belé. Gergely oldalba lökte:

— Nos mit szólsz ehhez?

— Édes bátyám, otthon felejtettem a szívemet, s régi nótá: anélkül szeretni nem lehet. Menjünk haza; otthon epedve vár az én királynőm, ki-nek aranyszíve felér mind e hiú pompával, ragyogással.

Igy az öreg Gergely nem is jutott ahhoz, hogy útjuk igazi céljával csak elő is hozakodhassék; rövidesen megkötötte a kereskedelmi egyezséget

és jóval a kitűzött idő előtt indultak haza felé.

Tavasz ébredésének ünnepén hatalmas tüzeket gyújtottak őseink a hegyormokon (kresz). Ezt az időt használta fel a király, hogy Katicát elpusztítsa. Mikor minden hegyormon ég a tűz, ki veszi észre, eggyel több vagy kevesebb van-e?

Hivatta öreg várnagyát a becsületes Lőrincet s kérdezte: „Ismered azt a boszorkányt, aki a királyfi szívével elvarázsolta?”

— „Ismerem uram azt a lányt, a vidék legszebb lánya az; nem kellett annak ördögi praktika, hogy a királyfi szívével megnyerje.”

— „Neked kell őt elpusztítanod felelte a király.

Uram királyom, száz csatában álltam oldaladon, s ha kell, szívesen áldozom érte ma is életem, de ilyen hőharmunkára nem vállalkozom.

Ekkor hivatta a király a hóhért s megparancsolta neki: „Jöjjenek be éjnek idején a fogadóba, öljenek meg mindenkit, hogy abból a kigyófajból hirmondó ne maradjon és azután gyujtsák rájuk a házat; ne maradjon más belőle, por és hamu.

(Folyt. köv.)

együtt. Az egyik pincéből a bort megmentették.

— A Mura befagyott. A két héttel ezelőtti jég és annak torlódása a murai malmok nagy részét, ha nem vitte el, megrongálta. Az utóbbi napok nagy hidege pedig teljesen befagyasztotta a Mura vizét úgy, hogy a gyalogjárás a Murán át, lehetővé vált.

— Kosárfonó tanfolyam Puconcin, a gazdasági egy. fiókjának kezdeményezésére és a közönség kérelmére, a kiutalt 3000 Din.-os vármegyei segély kiutalásával, a környék ifjúság részére, a m. héten kezdetét vette. — A Singer varógépgyár Puconcin ingyenes géphimző tanfolyamot tart, szép számú résztvevővel.

Eladó

35 évfolyam „Bibliothek der Unterhaltung des Wissens“ összesen 455 drb. könyv. Bővebbet PREKMURSKA TISKARNÁBAN M. Sobotán.

— Gázömlés miatt halál. A dolnja-lendavai esőernyőgyár épületében van Schaffauser Endre mehanikus műhelye is. A műhelyben foglalkoztatták többek közül Benke Ferenc tanoncot, aki a szomszédos Gornji Lakosból járt a műhelybe. A szorgalmas, törekvő fiút, aki szegény anyjának egyetlen fia és reménysége volt, f. hó 5. én a dolnja-lendavai esőernyő gyár egyik helyiségében eszméletlenül találták. Az arra járók a különös horgásra lettek figyelmesek. Kezdetben azt hitték, hogy acetilén-gáz csövezetékében történt fagyás okozta csőrepedés és ennek folytán beállott gázömlés mérgezésének áldozata az ifu. Később kiderült, hogy kárbid hordóba rakott égő faszénnel akarták a csöveket felmelegíteni. Huzat nem lévén, a szén mérges gázai okozták a halált. A gyors orvosi segítség is hiábavalónak bizonyult. Másfél órai eszméletlen állapot után az orvos a halált konstata. A dolnja-lendavai iparostanonc iskola szorgalmas tanulója tanuló társai igaz részvétellel kísérték korai nyugvó helyére.

— Dolnja Lendaván a hideg úglát-szik f. hó 3.-án érte el a legalacsonyabb fokot. Ezen a napon ugyanis a vár alatti polgári iskola udvarán lévő megfigyelő állomás — 27°-5' jelzett reggel 8 órakor. Az Eppinger-féle gőzmalomban — 29°-ot, a vasútállomáson pedig kerek — 30°-ot észleltek. Ily hidegre ezen a vidéken nem emlékeznek. Dolnja Lendava határában és a szomszédos községek mezőire az idén rengetek vadréce és vadlúd akart kitelelni. Úglát-szik a rendkívüli hideg fogta itt őket. A máskülönbben éber és nehezen megközelíthető állatokat a lakóházak közelébe kergette az éhség, ahol az ott rájuk leső vadászoknak bő zsákmányul szolgáltak.

— Tenyészbika szemle pontos határideje még nem állapított meg, azonban mint értesülünk, mérvadó helyről, azok megtartása március első napjaiban veszi kezdetét.

— Gazdasági egyesület m. szobotai fiókja választmányának ülése f. hó 10.-én foglalkozott tagjai gazdasági szükségleteinek számos kérdésével. Megállapított, hogy a fióknak eddig 590 tagja van, szemben az elmúlt év 360 tagjával. Az egyesület öt új rétboronát és két vetőmag osztályozót (konkolyozót) rendelt meg, melyeket ott helyez el, hol a fióknak legtöbb tagja van s azok egyikére szükség mutatkozik. Fentnevezett gazd. eszközök ezenkívül egy egysoros kukorica és bab egyidejű elültetésére szolgáló gépnek elhelyezése ezen az ülésen már eldöntött.

— Akiknek lapunk mutatóvány számát küldtük felkértek, hogy amennyiben azt megtartani óhajtják az előfizetési díjaikat beküldeni mielőbb szíveskedjenek.

— Tyúklopások. Az elmúlt héten Márkisevcén északa idején ismeretlen tettesek Franko István Vukán gazdánál 6 drb. Barbarics Ferenccel pedig 4 drb tyúkot loptak el.

— Jogi és mezőrendőri előadás Puconcin A gazdasági egyesület m. szobotai fiókjának felkérésére Lipovsek Gáspár járási főnök Puconcin előadást fog tartani olyan kérdésekről, melyek a falusi ember okulására szolgálhatnak elsősorban. Az előadás célja, hogy megismertesse a gazdákkal azokat a ma érvényben lévő törvényeket, rendeleteket és szokásokat, melyek a falu emberének életében sűrűn fordulnak elő mint pl. vízügyek, és meszgyeügyek, becslési és mezőrendőri ügyek stb. Az előadás könnyen érthető magyarázatokkal és tanácsokkal, a járási főnök hosszú évi hivatali működése és tapasztalatai és jegyzetei alapján nagyon érdekes lesz, különösen, mert a községi ügyek vezetésére, illetőségi eljárásokra stb. is ki fog terjeszkedni. Az előadás, mely iránt már is nagy az érdeklődés, végleges határideje még nincsen megállapítva, de azt majd idejekorán közöljük. — Azok a községek, melyekben és azok környékén az egy. fiókjának nagyobb számú tagja van, s ha kilátásba nagyobb érdeklődésre, kérék a gazd. egyesület m. szobotai fiókjánál az ily előadás megtartását.

— Németországi munkára eddig már 4500 gazdasági munkás jelentkezett Prekmuréból a m. szobotai munkaközvetítő irodában.

— A murszka-szobotai szeszki polglavar ur, 1127/1 sz. a. f. é. febr. 6-án kelettel mindenkit figyelmeztet, hogy a vasúttöltésen átgátni, az alagutakon áthaladni, a sinek mellett menni, a töltés oldalán legeltetni szigorúan tilos. A sineken átmenni vagy járművet áthajtani csakis ott lehet, ahol erre a célra külön a vasúttöltéssel keresztező utak vannak építve. Legeltetni a vasúti töltés közelében csak azon esetben szabad, ha az, aki az állatokra vigyáz, felnőtt ember. Tehát a töltés oldalán legeltetni egyáltalán tilos; a töltés közelében legeltetni csak felnőttnek szabad. Ezen rendelet ellen vétők szigorúan lesznek büntetve.

Ki hinné el, hogy a járásunk legészakibb részén miben török a fejüket a mi jó embereink; kuriózmoképen leközölöm a levelet úgy, amint azt megírták.

Nem jól fujt a farsangi szellő.

Konkolics Mátyás hamar megérezte. Olvasdel Sándor megváltam

Mezei munkásoknak!

Folyó évben a beliei állami birtokra, munkára alkalmas kb. 300 emberre lesz szükségem, kiket Prekmurjéből szeretnék megfogadni, részben azért, hogy senki szememre ne vehesse, hogy nem a saját embereinket helyezem első helyre, hogy mi prekmurjeiek nem tartunk össze. Prekmurjei munkásunknak Belje ismerős. Eddig úgy szokott lenni, hogy a munkások nem törődtek a munka közvetítővel és ennek az lett a következménye, hogy az előzetesen beszerződött indultáskor átvették, persze a le nem szerződötték bosszusan haza mehettek; pedig ők maguk voltak okai lemaradásuknak.

A munkások azt hiszik az idén az nem úgy lesz. A munkásokat huzigálni fogják mindenfelé így gondolják ők azt. Se ide se oda nem jelentkeznek s végre is kapkodni fognak és oda kell majd menni, ahol munkát kapnak, ha le nem maradnak. Bárki bármit mond: Belje csak Belje marad, az első hely, ahol a prekmurjeiek kenyeret, biztos segítséget kaphatnak. Ezért akarok én már most munkásokat fel fogadni, hogy a legjobb helyet magunknak lefoglalhassam. Megkövetítve itt senki nem lesz. Mindenkinek megkapja a szerződés másolatot, ha más vagy több munkát kíván bárki, nem muszáj elvégezni, mert a szerződést felmutatja az, aki nincsen arra a munkára elszáradva. Tehát már most kell jelentkezni, később nem kaphatnak jó helyet. Váltak talán ilyen munkaközvetítők, akik a munkások ellenségei voltak. Azt mondták, a vállalkozók ettek, ittak és

munkások zsebét kiszedték. Nálam ilyen panasz nem volt. Vegyék tekintetbe, hogy nagy különbségek vannak. A pipaszár és a kémény is füstöl de nem egyformán. E fenti hiba miatt a becsületes vállalkozó is le van nézve. Ezek az okai, hogy oly sok munkanélküli volt és a prekmurjei vállalkozóknak volt alkalmuk válogatni az emberekben.

Veszteségük csak maguknak lesz, ha már most nem szerződnek, mert jövő évben biztosan csak azok lesznek magfogadva Beljén, akik ez évben ott lesznek, kizárnak bennünket. Garantálom, hogy az én munkásaim hazajövetelükkor nagyon meglesznek velem elégedve. Ne higgyék, hogy a vállalkozók csak a saját zsebükre dolgoznak és a munkásokat félrevezetik, nem igaz. Természetes, hogy nekem is kell megkeresni a becsületes kenyeremet, de ha én az emberektől fogom el, magam alatt vágom el a faágat, jövőre senkire sem számíthatnék. Sok munkás van máshol is, de azok nem prekmurjeiek. Én meg csak a mi embereinknek akarok szolgálatot tenni. Ha nem jelentkeznek maguk, akkor én kényszerítve leszek máshonnan embereket szerezni. Siessenek beszerződni! A keresetük haza szállításának lehetőségéről gondoskodni fogok. Az már csak okosabb, aki inkább Beljére megy, mint máshova.

A major címe: Kneževó Zeleno polje, Brestovac, Jasenovac, Mirkovac. A többi jelentkezék

GÁSPÁR JOSIP-nál

PROSEČKA-VAS.

Pošta Mačkovci, Prekmurje.

ijedve szép. Farsang kezdetében körül néztem a szép magas eget. Kicsike falumba nem marad kedvesem hóbortot kis házkömbben. Nem jön ide senkisé, járnak a legény kérők körülöttem szerte széle megvannak ijedve a mostani legények. Hogy lányok járnak körben Szerdahelyi községben ere a megbeszült legények mennek a lány körben mikor már meglenne, hitesse hátát fordítván ott hagyván őket mert járnak a házassági kortések. Bükkaljáról Szerdahelyre Domonkos-fai legények lánykérőbe egyik az egyességre másikat meghívók nézőben így a lány nem tud választani melyiket szeresse így hijában a cukor vevő kortes nem jár sikerrel mert a Szerdahelyi lányok. Rán Farkast fogtak. Olvasdel Sándor nem látta ezt jónak jóra való mostani derék legények. Szerdahelyi lányoktól tisztában nyugodtan legyetek, jövő farsangban dicsőséget nyertek, nem kell akkor vagygonotok, szépségtek mégis hűves társat nyertek. O. S.

(Folyt. köv.)

Meghívó.

A helybeli Mura sportklub f. é. február hó 16.-án este 8 órakor a BENKO féle vendéglő különszobájában tartja évi rendes közgyűlését a szokásos tárgyrenddel.

Határ zatképtelenség esetén egy órával később fog megtartani a közgyűlés tekintet nélkül a jelenlévő tagok számára.

Az alapszabályok értelmében szavazati joggal bírnak mindazon tagok, akik tagsági díjukat az 1928. évről megfizették.

K I N O

V MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 17. februarja popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

SVJETSKI POKOLJ

1914—1918

Veličastvena drama u 9 činova iz krvavih godina svjetskoga razbojišta.

U gl. ulogama: George O'Brien, Margaret Livingston, Madge Bellamy, Walter Mc Grail.

V NEDELJO 24. február

IZLAZ SUNCA

Pjesma dvaju biča u 8 činova.

U gl. ulozi: JANET GAYNOR, GEORGE O'BRIEN.

VSTOPNINA: I. prostor 12 D., II. prostor 8 D., III. prostor 5 D.

Akumulátorokat töltésre elfogad.

Lastnik kina GUSTAV DITTRICH.

TORMA.

Vendéglőben.

„Kérek, valami harapni valót!”
Hoznak a vendégnek egy oly kemény rostélyost, amit sehog sem bír elvágni.

„De hiszen ez oly kemény, hogy nem lehet elvágni!”

„Igen kérem, ez harapni való!”

Nagyságos Asszony! Az az úr van itt, aki ha az úr itthon van, a nagyságos asszony unokafivére.

Egy 5 éves gyermek tágra nyílt szemmel nézi ahogy a dajka szoptat; végre megszólal: „Szabad annak a tis gyermeknek az egész nagy gombócot megpápizni?”

GAZDÁLKODÁS.

Gyümölcskertészet.

Folytatás.

Hogyan ültessünk gyümölcsfa csemetét?

A megvett gyümölcsfa csemetéket szabályszerűen kell elültetni és később is megfelelően ápolni. A helytelen ültetésből csak nagy kárunk származhatik, mert pénzt dobunk ki, tönkretesszük a fát és ezen felül sok időt pocsékolunk el. Ki eredményes munkát akar végezni, az tartsa szem előtt a következő tanácsokat:

A fát (csemetét) jól előkészített gödrökbe ültessük, melyek úgy készítenek elő, ahogy azt legutóbb cikkünkben leírtuk. A gyökerek komposztba, vagy tápduc földbe, — de soha friss trágyába — ne ültessük, mert különben penészednek és száradnak. Ültess mindig megfelelő magasságban, vagyis, a csemeték állandó helyükön olyan magasságba kerüljenek, amilyen magasságban azok a faiskolában nőttek. Tul mély ültetésnek terméketlenség a következménye. A gyökerek komposztal jól legyenek betakarva, és csak erre jöjjen egy réteg trágya (2 kosár vagy talicskányi minden csemetéhez). Az egész trágyát ismét földdel takarjuk be s az egész földből, a gödör fölött, aztán tálhoz hasonló halmot (koszorut) készítünk, amelyben az erőviz összegyűlik és a rétegeken keresztül szűrődve, a trágyaértékét lemossa az alsó rétegbe, hol azt a gyökerek táplálásukra fordítják.

(Folyt. köv.)

Ellenvélemény

István gazda takarmánypótlékok foszforsavas mész című cikkére.

(Folytatás.)

Ez a feltétele annak, hogy az állatok a mészforgalom nézőpontjából kellően legyenek ellátva. Másik példa. Ilyen fogalmazásban a takarmány földalkálicitáción értjük azt a gram-

mokban kifejezett ezer gr.-ra vonatkoztatott szénsavas mész mennyiséget, mely szükséges ahhoz, hogy a hamu kémhatását mészhidroxid, magnéziumoxid és foszforpentoxidra nézve semlegesé legyen (a következőkben ezt értjük földalkálicitáción). Azt hiszem kedves olvasóimnak a mutatvány mondatok úgy tűnnek fel mintha kiadul irtam volna valamit. Aztán jönnek a képletek a számítások pld zabnál bükkönyszéna, malátacsira stb.-re a sok képlet két hosszú táblázat, amelyből ki lehet végeredményben számítani hány gr. kell ebben, abban, amabban az esetben, ilyen, olyan, amolyan állatnak.

Mi a tanulság. Egészséges marhának ne adjunk mészert, se másféle szert, amíg egészséges; de amiatt valamilyen betegség mutatkozik, nem a foszforsavas mészért kell menni, hanem egy jó állatorvosért, aki majd megmondja, kiszámítja az állat vizsgálat és takarmány vizsgálat alapján van-e mészhiány, szükséges-e valamilyen mészkiegészítő, és minden egyes állatra meg fogja mondani mennyi kell.

Ami a nyalakodás és ellés előtti elgyengülést illeti, hogy emelgetni kell a marhát, a legkritikább esetben a mészhiánya okozza. Ezeket igen-igen sokféle itt fel nem sorolható betegségek okozhatják.

Marek tanár figyelmezteti az állatorvosokat, hogy a takarmány, különben kielégítő földalkáli alkálicitása mellett, alkáli fémtartalmának elégtelensége is veszélyezteti az állat egészségét; nevezetesen a nyalakodás néven ismeretes betegséget okozhatja.

Kell ennél több? Ebből látható, hogy az efféle régi gazdasági könyvekben leírt „igazságok” teljesen egyenlők a semmit nem érő kuruzslásokkal. Ha a Peter gazdának a vak tyúkjá véletlenül szemet talált, ilyen-olyan jónak fogja dicsérni a mészkanalizációt, István és Gyuri gazda az ellenkező tapasztalattal lesz, tehát egyik sem igaz, mert az eredmény változó. Kár a pénzért, amit foszforsavas mészre a gyártó utmutatása szerint Hübel Balázs módjára kidobnak.

KÖZGAZDASÁG.

A közgazdasági élet nehézségei.

Általános igazság, hogy a tőke a gazdasági élet rugója. A tőke elhelyezése, kiaknázása és forgatása képezi a mindennapi életet. Ezt teszi a gazda, az iparos, a kereskedő, a gyáros, stb., mert mindenkinek hivatása munkát végezni a társadalom javára s amennyiben ez korlátozva van, akár mesterséges vagy természetes okokból, — a közgazdaság hanyatlak, nehézségek támadnak s ezek hatása általános.

Az utolsó évek különösen a gazdaságot és a kisexisztenciát enyészti, mert a munka s értéke fordított arányban áll a lét-minimummal. Ugy értem, hogy a munka nem lesz úgy értékelve, hogy abból meg lehessen élni. A gazda pa-

naszkodik a termények csekély értéke, a kisexisztencia nyög a munka elértéktelenedése miatt. A termelés menete megakad és ez lassan, de biztosan nehézségeket gerjeszt. A mai helyzet az, hogy óriási nehézséggel küzd mindkettő, mert a bevétel csekély, a kiadás meg nagy. A konjunktúra rossz.

Köztudomású tény, hogy a háború következménye a romlás. Tartama alatt a rendszeres termelés megakadt. A háború számos helyen nagy értéket rombolt, az újabb idők pedig nehézségeket és bizalmatlanságot oltottak az emberekbe. Egyes ipar és gazdasági ágazatokban a fellendülés, míg másutt a hanyatlás nyomai kezdtek mutatkozni, vagyis a normális viszony megszűnt.

A normális helyzet visszaállítása képezi a rejtélyt, mert itt sem a fotózásnak, sem pedig az injekciónak helye nincsen. Tíz év múltát el a háború óta és a béke mégis kevés eredményt mutat. A közgazdasági alakulatoknak főcélja a rendszeres termelés biztosítása s az egészséges alap megteremtése, minek kebelében egyedül csak az alkotó munka érvényesülhet. (De csak akkor, ha a termés, a gyártmány kellően értékesíthető, kifelé; kifelé; az export fellendíthető. Szerk.)

A háború utáni évek főjellemvonása a politizálás. Mindenki politizált, akár értett hozzá, akár nem, mert vitatkozni és kritizálni sokkal könnyebb, mint dolgozni és alkotni. Politizált a hivatott és nem hivatott személy vagy testület, mindenki többet akart mutatni, de sajnos — minél kevesebbet alkotni. A múlt idők különösen ezt bizonyítják! Az országban annyi apró-cseprő párt keletkezett, hogy a választók óriási tömege a hosszú ládika sor előtt tudatlanul állott, politizált az egyesület, a testület, a szövetkezet, amiből kifolyólag csak a közgazdasági élet szenvedett.

Mindenek előtt szükséges a káros foglalkozások illetve üzések megakadályozása, ott, hol dolgozni és alkotni kell, érvényesülni a munka, a tudás, ott pedig, ahol politizálni kell, politizálnak a közjó és — rossz figyelembe vételével.

Alapos és szakszerű munkára van tehát elsősorban szüksége a társadalomnak s ha ez bekövetkezik, a rendszer helyzet vissza fog térni s megfogja találni mindenki a maga helyét, ahol bőven akad alkalom az alkotó munkára és a múlt hibáinak kiküszöbölésére.

SZABÓ ELMÉR.

Szerkesztő üzenete.

K. L. Z. Anyagiak ügyében ténykedési köröm, hatásom nincsen. Kívánságait közvetíteni fogom. Hosszu hallgatása nincsen viszonyunkra befolyással. Üdvözlöm k. tisztelettel.

Nőtlen

molnársegéd felvétetik GŐZ-MALOMBA Genterovci.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik drága, jó Anyánk elhunytá alkalmával részvételükkel fájalmunkat enyhíteni igyekeztek — ezúton mondunk hálás köszönetet.

M. Sobota, 11. II 1929.

Sokál nővérek.

KERESKEDELEM.

Áru:

M. SOBOTA, február 15.

100 kg.	Buza	Din.	255—
»	Rozs	»	255—
»	Zab	»	250—
»	Kukorica	»	250—300
»	Köles	»	225—
»	Hajdina	»	200—
»	Széna	»	110—150
»	Bab cseres.	»	600—
»	vegyes bab	»	450—
»	Krumpli	»	85—100
»	Lenmag	»	500—
»	Lóhermag	»	2800—

M. SOBOTA február 15.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7—	8—	8-50	8-75
Üsző	7—	8—	8-50	8-75
Tehén	3—	4—	5—	6—
Borjú	—	—	—	12—
Sertés	—	—	15—	16—
Zsir 1-a	—	—	29—	32—
Vaj	—	—	—	85—45
Szalonna	—	—	25—	28—
Tojás 1 drb.	—	—	—	1-25

Pénz.

1 Dollár	=	Din. 56—
1 Peso (S) Uruguay	=	» 55—
1 Márka Berlin	=	» 13-20
1 Frank Páris	=	» 2-15
1 Pengő Budapest	=	» 9-98
1 Schil. Bécs	=	» 7-99
1 Kor. Praga	=	» 1-67

Zürichben 100 Din = 9.1275 sfrk.

Rádiók

Rádióalkatrészek

Lámpák, Batteriák

Puch

Biciklik

Motorkerékpárok

jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas és gépkereskedésben

Murska Sobota.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože

k u p u j e

po najvišji dnevni ceni

Franc Trautmann

Murska Sobota

Cerkvena ulica 191.